

Sygn. akt III AUa 1050/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 stycznia 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Daria Stanek
Sędziowie:	SA Grażyna Czyżak (spr.) SA Bożena Grubba
Protokolant:	sekr. sądowy Anita Musijowska

po rozpoznaniu w dniu 20 stycznia 2017 r. w Gdańsku

sprawy A. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o wysokość kapitału początkowego i emerytury

na skutek apelacji A. J.

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku VIII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 10 grudnia 2015 r., sygn. akt VIII U 1064/15

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 2 i zobowiązuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. do wyliczenia wysokości emerytury dla ubezpieczonej A. J. przy uwzględnieniu wysokości kapitału początkowego wyliczonego w decyzji hipotetycznej z dnia 29 listopada 2016 r. - od dnia 26 marca 2015 r. ;

II. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 3 i zobowiązuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. do wyliczenia wysokości kapitału początkowego dla ubezpieczonej A. J. tak jak w decyzji hipotetycznej z dnia 29 listopada 2016 r. ;

III. w pozostałym zakresie apelację oddala.

SSA Grażyna Czyżak SSA Daria Stanek SSA Bożena Grubba

Sygn. akt III AUa 1050/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 3 lutego 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. dokonał ustalenia wartości kapitału początkowego ubezpieczonej A. J. dla potrzeb przeliczenia zaliczki emerytury dokonanej decyzją z dnia 10 lutego 2015 roku.

Decyzją z dnia 11 maja 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych ustalił ostateczną wysokość emerytury powszechnej ubezpieczonej A. J. na podstawie art. 26 i art. 174 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, albowiem wysokość świadczenia emerytalnego wyliczona w oparciu o te przepisy jest dla ubezpieczonej najkorzystniejsza.

W odwołaniu od powyższych decyzji ubezpieczona A. J. wniosła o ich zmianę. Decyzjom tym zarzuciła przyjęcie niekorzystnego okresu przeliczeniowego, tj. od 1988 roku do 1997 roku, podczas gdy we wniosku wskazała okres od 1978 – 1988, który następnie skorygowała na okres od 1975 roku do 1988 roku. Ponadto złożyła zaświadczenie o dochodach uzyskanych w pracy w przedszkolach na terenie miasta G. oraz książeczkę ubezpieczeniową z dochodami za lata 1996 – 1998.

Decyzją z dnia 18 czerwca 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych ponownie ustalił wysokość kapitału początkowego ubezpieczonej A. J.. Do jego ustalenia Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych 1988 – 1997, gdzie wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 38,30%, okresy składkowe w wymiarze 15 lat i 23 dni, 2 miesiące okresów nieskładkowych oraz 4 lata, 3 miesiące i 19 dni sprawowania opieki nad dziećmi. Kapitał początkowy ustalony na dzień 1 stycznia 1999 roku wyniósł 73 680,86 złotych.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczona A. J. wniosła o jej zmianę. W uzasadnieniu wskazała, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie uwzględnił dochodów z (...) i (...), które zostały zaewidencjonowane w książeczce ubezpieczeniowej. Jednocześnie wniosła o przeliczenie średniej na dany rok lub sumaryczne uwzględnienie wskazanych okresów.

W odpowiedzi na odwołania Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o odrzucenie odwołania od decyzji z dnia 3 lutego 2015 roku oraz o oddalenie pozostałych odwołań. W uzasadnieniu wskazał, że najkorzystniejszym wariantem ustalenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru początkowego jest wariant kolejnych 10 lat kalendarzowych z okresu od 1988 roku do 1997 roku, który wynosi 38,30%. Odnosząc się zaś do wysokości wynagrodzeń za okres: 09 – 12/1985, 1986 roku, 01/1987 z tytułu zatrudnienia w (...) Spółdzielni Pracy (...) w S. wskazał, że zostało ono przyjęte na podstawie angaży zaś za okres: 01 – 12/1987 i 01 – 06/1988 z tytułu pracy w (...) w G. przyjęto wynagrodzenie minimalne.

W dniu 4 września 2015 Sąd połączył sprawy o sygnaturach akt VIII U 1074/15, VIII U 1064/15 i VIII U 1069/15 do wspólnego rozpoznania i dalszego prowadzenia pod wspólną sygnaturą akt 1064/15.

Pismem z dnia 30 września 2015 roku ubezpieczona sprecyzowała, że wnosi o zaliczenie w poczet kapitału początkowego kwot z książeczki ubezpieczeniowej, nie ma pewności czy zaliczono w poczet kapitału początkowego wysokość dochodu z Wydziału Oświaty i Wychowania w G. oraz w G. jak również wniosła o wyliczenie kapitału początkowego z okresu 1975 – 1988.

Wyrokiem z dnia 10 grudnia 2015 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych odrzucił odwołanie od decyzji z dnia 3 lutego 2015 r. (1), oddalił odwołanie od decyzji z dnia 11maja 2015 r. (2) i oddalił odwołanie od decyzji z dnia 18 czerwca 2015 r. (3).

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy oparł na następujących ustaleniach i rozważaniach:

A. J. w okresie od 1 września 1981 roku do dnia 11 sierpnia 1985 roku zatrudniona była w przedszkolach na terenie miasta G. na stanowisku nauczycielki. W tym czasie otrzymywała wynagrodzenie w wysokości:

- 19 243 złote za rok 1981;
- 75 579 złotych za rok 1982;
- 92 527 złotych za rok 1983;

- 80 076 złotych za okres od stycznia do sierpnia 1984 roku oraz 33 000 złotych za okres od września do grudnia 1984 roku;

- 60 775 złotych za 1985 rok.

W okresie od 4 września 1985 roku do dnia 15 stycznia 1987 roku zatrudniona była w (...) Spółdzielni Pracy (...) na stanowisku samodzielnego referenta ds. administracyjno – gospodarczych. Za ten okres otrzymała wynagrodzenie w kwocie 475 850 złotych brutto.

W okresie od 16 stycznia 1987 roku do dnia 30 czerwca 1988 roku zatrudniona była w Przedsiębiorstwie Usługowo – Produkcyjnym (...) w G. na stanowisku głównego specjalisty ds. organizacyjno – administracyjnego. Za ten okres otrzymała wynagrodzenie w kwocie 1 027 110 złotych brutto.

Decyzją z dnia 3 lutego 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. dokonał ustalenia wartości kapitału początkowego ubezpieczonej.

Decyzją z dnia 11 maja 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych ustalił ostateczną wysokość emerytury powszechnej ubezpieczonej na podstawie art. 26 i art. 174 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, albowiem wysokość świadczenia emerytalnego wyliczona w oparciu o te przepisy jest dla ubezpieczonej najkorzystniejsza.

Decyzją z dnia 18 czerwca 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych ponownie ustalił wysokość kapitału początkowego ubezpieczonej. Do jego ustalenia Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych 1988 – 1997, gdzie wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 38,30%, okresy składkowe w wymiarze 15 lat i 23 dni, 2 miesiące okresów nieskładkowych oraz 4 lata, 3 miesiące i 19 dni sprawowania opieki nad dziećmi. Kapitał początkowy ustalony na dzień 1 stycznia 1999 roku wyniósł 73 680,86 złotych.

Powyższy stan faktyczny Sąd I instancji ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach ubezpieczeniowych pozwanego organu rentowego i dokumentach zgromadzonych w aktach sprawy przedmiotowego postępowania, których wiarygodności oraz autentyczności nie kwestionowała żadna ze stron procesu. Sąd również nie znalazł podstaw do podważenia jej wiarygodności z urzędu.

Sąd Okręgowy zważył, iż zgodnie z art. 173 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2015 roku, poz. 748) dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek ustala się kapitał początkowy. Kapitał początkowy stanowi równowartość kwoty obliczonej według zasad określonych w art. 174 pomnożonej przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone zgodnie z art. 26 ust. 3 dla osób w wieku 62 lat. Wartość kapitału początkowego ustala się na dzień wejścia w życie ustawy.

W myśl art. 174 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12. Zgodnie z ust. 2 przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy: 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6, 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5, 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2, czyli w wymiarze nieprzekraczającym jednej trzeciej udowodnionych okresów składkowych. Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym, że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu od dnia 1 stycznia 1980 r. do dnia 31 grudnia 1998 r.

Zgodnie zaś treścią przepisu art. 175 ust. 4 cytowanej ustawy emerytalnej ponowne ustalenie wysokości kapitału początkowego następuje w okolicznościach określonych w art. 114. Przepis art. 114 ust. 1 tejże ustawy stanowi z kolei, że prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość.

Zgodnie z art. 111 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, od podstawy wymiaru ustalonej w myśl art. 15, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego:

- 1) z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia,
- 2) z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury lub renty albo o ponowne ustalenie emerytury lub renty, z uwzględnieniem art. 176,
- 3) z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty, - a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

W myśl art. 15 w/w ustawy podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 tego przepisu przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę. Na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu.

Kwestią sporną w przedmiotowym postępowaniu była możliwość uwzględnienia kwot wynagrodzenia ubezpieczonej wskazanych w książeczce ubezpieczeniowej za okres zatrudnienia w (...) Spółdzielni Pracy (...) oraz w Przedsiębiorstwie Usługowo – Produkcyjnym (...) w G., uwzględnienie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych wysokości wynagrodzeń uzyskanych przez ubezpieczoną z tytułu zatrudnienia w przedszkolach na terenie miasta G. na stanowisku nauczycielki jak również możliwość wyliczenia kapitału początkowego ubezpieczonej z lat 1975 – 1988.

Na powyższą okoliczność Sąd I instancji przeprowadził postępowanie dowodowe z dokumentów znajdujących się w aktach ubezpieczeniowych. Analiza tychże dokumentów prowadzi do wniosku, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych obliczając wysokość kapitału początkowego ubezpieczonej oraz wysokość należnego ubezpieczonej świadczenia emerytalnego uwzględnił wysokość osiągniętych przez nią zarobków w okresie zatrudnienia w przedszkolach na terenie G. zgodnie z załączonymi przez ubezpieczoną dokumentami.

Odnosząc się do możliwości uwzględnienia zarobków otrzymanych przez ubezpieczoną w okresie zatrudnienia w (...) Spółdzielni Pracy (...) oraz w Przedsiębiorstwie Usługowo – Produkcyjnym (...) w G. Sąd I instancji wskazał, iż zarobki za ten okres zostały w książeczce ubezpieczeniowej wskazane łącznie za cały okres zatrudnienia w poszczególnych zakładach pracy. Tym samym niemożliwym jest ich uwzględnienie przy obliczaniu kapitału początkowego, ponieważ ubezpieczona zatrudniona była odpowiednio w okresie od 4 września 1985 roku do dnia 15 stycznia 1987 roku oraz od 16 stycznia 1987 roku do dnia 30 czerwca 1988 roku w związku z czym brak jest możliwości ustalenia jej wynagrodzenia w poszczególnych latach. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru za dany rok stanowi zaś stosunek osiągniętego w danym roku wynagrodzenia w stosunku do przeciętnego wynagrodzenia w danym roku. Kwoty przeciętnych wynagrodzeń w latach 1985 – 1988 są zaś różne, dlatego też brak jest możliwości wyliczenia takiego wskaźnika za poszczególne lata.

Odnosząc się zaś do zarzutu nie wyliczenia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych kapitału początkowego z lat 1975 – 1988, Sąd Okręgowy wyjaśnił, że zgodnie z zacytowanymi powyżej przepisami kapitał początkowy można wyliczyć m.in. z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok

kalendaryzowy, w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury lub renty albo o ponowne ustalenie emerytury lub renty. Brak jest zaś podstaw prawnych do wyliczenia jego wysokości z 14 kolejnych lat kalendarzowych, o co wносиła ubezpieczona.

Uznając zatem zaskarżone w niniejszym postępowaniu decyzje ZUS za prawidłowe, Sąd I instancji na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. w związku z powołanymi wyżej przepisami, orzekł jak punktach 2 i 3 wyroku.

Zgodnie z przepisem art. 477⁹ § 1 k.p.c., odwołania od decyzji organów rentowych wnosi się na piśmie do organu, który wydał decyzję, lub do protokołu sporządzonego przez ten organ, w terminie miesiąca od doręczenia odpisu decyzji. Stosownie do treści przepisu art. 477⁹ § 3 k.p.c., Sąd odrzuci odwołanie wniesione po upływie terminu, chyba że przekroczenie terminu nie jest nadmierne i nastąpiło z przyczyn niezależnych od odwołującego się. Jak wynika zaś z analizy akt sprawy ubezpieczona odwołanie od decyzji z dnia 3 lutego 2015 roku wniosła dopiero w dniu 26 czerwca 2015 roku, a więc znacznie przekraczając ustawowy termin 1 miesiąca. Nadto skarżąca nie wskazała na żadne przyczyny tego opóźnienia. Dlatego też Sąd Okręgowy na podstawie przepisu art. 477⁹ § 3 k.p.c. orzekł jak w punkcie 1 wyroku.

Apelację od wyroku wywiodła ubezpieczona A. J., zaskarżając go w całości i wnosząc o jego uchylenie.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła:

1. W pkt. 1 wyroku błędne ustalenie daty nadania odwołania od decyzji pozwanego.
2. W pkt. 2 wyroku błędne ustalenie, że powódka niezasadnie skorygowała wniosek dotyczący okresu naliczenia świadczenia emerytalnego na okres od 1975 do 1988, na skutek nieuwzględnienia okoliczności, że urlop wychowawczy, we wskazanym okresie, jest łącznikiem 10 letniego okresu zatrudnienia.
3. W pkt. 3 wyroku bezpodstawne, za pozwanym uznanie, że nie ma podstaw do zaliczenia w poczet kapitału początkowego kwot wskazanych w książeczce ubezpieczeniowej dotyczących okresu zatrudnienia w C. i B., w tym także akceptowanie, że pozwany arbitralnie zaliczonych wynagrodzenie w C. z angażu a nie uczynił tego samego w stosunku do naliczeń z B., gdzie posłużył się płacą minimalną.

Wskazując na powyższe apelująca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu skarżąca podniosła, że trzyletni urlop wychowawczy jest łącznikiem ustawowym zachowania ciągłości zatrudnienia i ciągłości zatem okresu zatrudnienia z lat 1975 do 1988, gdzie zachodzi usprawiedliwiona ustawianieobecność w pracy, która jedynie przesunęła okres składkowego zatrudnienia o jakie chodzi w wskazanym okresie 10 lat do naliczenia emerytury o te właśnie trzy lata. Zatem wniosek o naliczenie 10 lat pracy z okresu od 1975 do 1998 zasługuje na uwzględnienie.

Pozwany nie uwzględnił wskazanych zarobków z książeczki ubezpieczeniowej, albowiem jego zdaniem nie zostały podane w rozbięciu rocznym lecz ogółem. Pozwany zaznaczył, że gdyby był rozbięciem rocznym, to wówczas ten dochód by uwzględnił. Pozwana wskazała, że nie ma przeszkód do wyliczenia średniej przez podzielenie wskazanych kwot na miesiące wskazanego okresu zatrudnienia.

Nadto wnioskodawczyni podkreśliła, że co do zasady, to pozwany nie kwestionuje, że otrzymał składki ZUS od zapisanych w książeczce kwot, co zdaniem pozwanej stanowi iż te kwoty winny być zaliczone w całości w poczet kapitału początkowego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawczyni okazała się częściowo zasadna.

Przedmiotem niniejszej sprawy były trzy decyzje organu rentowego dotyczące wysokości kapitału początkowego oraz wysokości emerytury wnioskodawczyni A. J..

Na wstępie podkreślić należy, że Sąd Apelacyjny zaakceptował w całości ustalenia faktyczne sądu pierwszej instancji, traktując je jak własne, nie widząc w związku z tym konieczności ich ponownego szczegółowego przytaczania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998 r., sygn. I PKN 339/98, opubl. OSNAPiUS z 1999 r., z. 24, poz. 776). Jednocześnie Sąd Odwoławczy doszedł do przekonania, że Sąd I instancji pomimo prawidłowych ustaleń faktycznych dokonał częściowo nieprawidłowej subsumcji prawnej.

W pierwszej kolejności zaznaczyć należy, iż Sąd I instancji trafnie odrzucił odwołanie wnioskodawczyni od decyzji z dnia 3 lutego 2015 r.

Zgodnie z treścią art. 477⁹ § 1 k.p.c., odwołania od decyzji organów rentowych wnosi się na piśmie do organu, który wydał decyzję, lub do protokołu sporządzonego przez ten organ, w terminie miesiąca od doręczenia odpisu decyzji.

Na mocy zaś art. 477⁹ § 3 k.p.c., sąd odrzuci odwołanie wniesione po upływie terminu, chyba że przekroczenie terminu nie jest nadmierne i nastąpiło z przyczyn niezależnych od odwołującego się.

Jak wynika z pisma pełnomocnika pozwanego z dnia 14 listopada 2016 r., decyzja o ustaleniu kapitału początkowego z dnia 3 lutego 2015 r. nadana została do wnioskodawczyni dnia 19 lutego 2015 r. Sąd I instancji ustalił, iż ubezpieczona odwołanie od tej decyzji wniosła dnia 26 czerwca 2015 r. Wnioskodawczyni w apelacji podnosiła wprawdzie, iż wniosła odwołanie w dniu 22 czerwca 2015 r., nie kwestionowała jednak faktu, iż wniosła je z przekroczeniem ustawowego miesięcznego terminu. Nie odniosła się również w żaden sposób do twierdzeń pozwanego zawartych w piśmie z dnia 14 listopada 2016 r. Jak wynika z potwierdzenia nadania załączonego do apelacji, rzeczywistości ubezpieczona wniosła odwołanie w dniu 22 czerwca 2015 r. Niemniej jednak ta kilkudniowa różnica w dacie nadania odwołania nie zmienia faktu, iż odwołanie wniesione zostało ze znacznym naruszeniem miesięcznego terminu do jego złożenia. W związku z powyższym, Sąd Okręgowy prawidłowo na podstawie art. 477⁹ § 3 k.p.c. odrzucił odwołanie od decyzji z dnia 3 lutego 2015 r.

Przechodząc zaś do merytorycznej oceny pozostałych zaskarżonych w sprawie decyzji, przypomnieć należy, iż zgodnie z art. 173 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2016 roku, poz. 887) dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek ustala się kapitał początkowy. Kapitał początkowy stanowi równowartość kwoty obliczonej według zasad określonych w art. 174 pomnożonej przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone zgodnie z art. 26 ust. 3 dla osób w wieku 62 lat. Wartość kapitału początkowego ustala się na dzień wejścia w życie ustawy.

W myśl art. 174 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12. Zgodnie z ust. 2 przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy: 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6, 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5, 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2, czyli w wymiarze nieprzekraczającym jednej trzeciej udowodnionych okresów składkowych.

Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym, że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 r. (ust. 3).

Zgodnie zaś z art. 111 ust. 1 ustawy emerytalnej, wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, od podstawy wymiaru ustalonej w myśl art. 15, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego:

- 1) z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia,
- 2) z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury lub renty albo o ponowne ustalenie emerytury lub renty, z uwzględnieniem art. 176,
- 3) z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty, - a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

W świetle powyższych przepisów, stwierdzić należy, iż Sąd I instancji trafnie nie uwzględnił wniosku ubezpieczonej o przyjęcia jako okresu rozliczeniowego okresu 1975 – 1988. Żaden z przywołanych wyżej przepisów nie dopuszcza bowiem możliwości uwzględniania przy obliczaniu kapitału początkowego podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne z okresu 14 lat. Bez znaczenia pozostaje przy tym fakt, iż we wnioskowanym okresie przez 3 lata wnioskodawczyni przebywała na urlopie wychowawczym. Skoro bowiem powyższe przepisy mówią wprost o 10 bądź 20 kolejnych latach kalendarzowych, nie uwzględniając wyjątków, takich jak występujące w danym okresie przerwy w postaci np. urlopu wychowawczego, to Sąd Apelacyjny nie widzi podstaw, aby wbrew przepisom, przyjmować 14-letni okres rozliczeniowy (por. uzasadnieniu uchwały Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 2004 r., III UZP 11/03, Lex nr 106663).

Zasadne natomiast okazały się zarzuty skarżącej odnoszące się do niezaliczenia jej za okresy zatrudnienia w (...) Spółdzielni Pracy (...) w S. oraz w Zakładzie (...) wynagrodzenia wynikającego z zapisów w legitymacji ubezpieczeniowej. Rację ma Sąd I instancji, iż przy ustalaniu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru niezbędne jest ustalenie kwoty wynagrodzenia w danym roku kalendarzowym. Zauważyć jednak należy, iż w legitymacji ubezpieczeniowej wnioskodawczyni na str. 83 wskazane zostało nie tylko wynagrodzenie łączne za całe okresy zatrudnienia w powyższych zakładach pracy, ale również przeciętny miesięczny zarobek, który umożliwił ustalenie wynagrodzenia osiągniętego w danym roku kalendarzowym. W związku z powyższym, Sąd II instancji zobowiązał Zakład Ubezpieczeń Społecznych do hipotetycznego wyliczenia wysokości kapitału początkowego dla ubezpieczonej, przyjmując za okres zatrudnienia w (...) Spółdzielni Pracy (...) w S. wynagrodzenia wynikającego z zapisów w legitymacji ubezpieczeniowej, tj. kwoty 30.700 zł miesięcznie, zaś za okres zatrudnienia w Zakładzie (...) w G. – 58.692 zł miesięcznie.

Wykonując powyższe zobowiązanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych w piśmie z dnia 2 grudnia 2016 r. wskazał, iż hipotetyczna wysokość kapitału początkowego po przeliczeniu podstawy wymiaru stanowiącej podstawę do obliczenia emerytury na dzień 19 listopada 2014 r. wynosi 91.544,09 zł. H. kapitału początkowego stanowiąca podstawę obliczenia emerytury na dzień 1 maja 2015 r. wynosi zaś 96.353,18 zł.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok, jak w punkcie I i II wyroku.

Uznając zaś apelację za niezasadną w pozostałym zakresie, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację w pozostałym zakresie.

SSA Grażyna Czyżak SSA Daria Stanek SSA Bożena Grubba